AH 348

2026Z19016

Antwoord van minister Letschert (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 12 oktober 2026)

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht ‘Veel schrijvers zien geen inkomsten uit boeken op luisterplatforms’?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Wat vindt u ervan dat veel auteurs voor luisterboeken slechts een zeer marginale of zelfs helemaal geen vergoeding krijgen?

Antwoord 2
Makers hebben op grond van de Auteurswet recht op een billijke vergoeding als zij een exploitatieovereenkomst sluiten met een uitgever. Afspraken over deze vergoedingen zijn in eerste instantie een zaak van individuele auteurs en hun uitgevers. Het is ook mogelijk om collectieve afspraken te maken.

Naast het onderzoek dat de Auteursbond heeft laten uitvoeren, verricht ook de Groep Algemene Uitgevers onderzoek naar de inkomsten van auteurs uit streamingsdiensten. Dit verschijnt naar verwachting eind dit jaar. Het ligt voor de hand dat beide partijen op basis van de resultaten van deze onderzoeken met elkaar in gesprek gaan over afspraken, bijvoorbeeld via het Modelcontract. Daarin staan afspraken tussen auteur en uitgever over publicatie en vergoedingen.

Vraag 3
Deelt u de mening dat schrijvers voor zowel fysieke als digitale boeken een eerlijke en gelijkwaardige vergoeding zouden moeten ontvangen en hoe bevordert u dat ten minste transparantie bestaat over de hoogte van vergoedingen?

Antwoord 3
Ja. Zoals hiervoor beschreven hebben makers op grond van de Auteurswet recht op een billijke vergoeding als zij een exploitatieovereenkomst sluiten met een uitgever. Billijk betekent in dit verband passend en evenredig. In het Modelcontract zijn luisterboeken opgenomen. Auteurs en uitgevers zijn samen verantwoordelijk voor het maken van afspraken over vergoedingen voor auteurs, net als bij paperbacks en/of gebonden uitgaven en e-boeken.

De wet maakt het mogelijk voor makers om transparantie af te dwingen. Een uitgever is in beginsel verplicht om de auteur jaarlijks te informeren over de exploitatie van het werk en de daarmee verbonden inkomsten. Dit geldt ook voor de exploitatie van het werk als luisterboek. Als de uitgever een licentie heeft verleend aan een derde, bijvoorbeeld een streamingsdienst, kan ook de licentienemer worden aangesproken.

Vraag 4

Hoe komt het dat zelfs bij de online bibliotheek de vergoedingen erg laag zijn, wilt u er in overleg met de Koninklijke Bibliotheek (KB) aan werken dat de vergoedingen meer gelijkwaardig worden en betrekt u hierbij ook de rol van de bibliotheek op school?

Antwoord 4

De KB betaalt uitgevers gemiddeld ruim € 1 euro per uitlening van een luisterboek. De uitgevers geven de auteurs vervolgens hun vergoeding. Die bedraagt in veel gevallen rond de 25%. De precieze hoogte van die vergoeding hangt af van de contractuele afspraken tussen auteur en uitgever. Het Modelcontract vormt hiervoor de basis. Het aantal uitleningen van luisterboeken via de online bibliotheek groeit sterk, en daarmee het belang van goede afspraken. Om de betrokken partijen daarin aan te moedigen, gaat het ministerie hierover met hen in gesprek.

Ter vergelijking: voor fysieke boeken krijgt een auteur een royaltypercentage over de exemplaren die de bibliotheken inkopen, en daarnaast een leenvergoeding van ca. € 0,12 per uitlening. De vergoedingen van uitleningen van e-books zijn gebaseerd op afspraken op titelniveau tussen uitgever en online bibliotheek, ondersteund door het convenant e-lending.

Kinderen en jongeren lenen e-books en audiobooks via hun persoonlijk account bij de online bibliotheek, niet via de Bibliotheek op school. Het ligt dus niet voor de hand om de Bibliotheek op school bij dit vraagstuk te betrekken.

Vraag 5

Hoe wilt u eraan bijdragen dat auteurs een stevigere positie krijgen ten opzichte van commerciële partijen die verdienen aan hun werk? Bent u bereid in overleg te treden met streamingplatforms, Lira en Pictoright om een eerlijke vergoeding voor auteurs te bevorderen?

Antwoord 5

Het ministerie heeft hier geen directe verantwoordelijkheid. Het zou goed zijn als auteurs – verenigd in de Auteursbond – hierover collectief afspraken maken met uitgevers. De Groep Algemene Uitgevers en de Auteursbond zijn via een zogeheten Auteursrechttafel voor het algemene boek met elkaar in overleg. De uitkomsten van de onderzoeken van de Groep Algemene Uitgevers en de Auteursbond kunnen in dat kader worden besproken.

Vraag 6

Bent u bereid te verkennen in hoeverre aanpassing van wetgeving dienstbaar kan zijn aan een gelijkwaardige verhouding tussen auteurs en commerciële partijen?

Antwoord 6

De Wet versterking auteurscontractenrecht is begin dit jaar in werking getreden. Deze wet biedt makers en hun verenigingen handvatten voor het maken van (collectieve) afspraken over billijke vergoedingen. De wet biedt ook ondersteuning voor het verkrijgen van transparantie over exploitatie. Het is nu zaak om de wet handen en voeten te geven in de praktijk. Ik stimuleer dit bijvoorbeeld door het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve (Platform ACCT).

[1] NOS, 15 september 2026, Veel schrijvers zien geen inkomsten uit boeken op luisterplatforms (https://nos.nl/artikel/2631021-veel-schrijvers-zien-geen-inkomsten-uit-boeken-op-luisterplatforms).